

sprog og pris er det næppe sandsynligt, at det kan imødeses en fremtid som lærebog i geomorfologi ved et dansk universitet, men det vil utvivlsomt gøre god fyldest som et klimatisk-geomorfologisk opslagsværk.

Ole Humlum

A.L. Bloom: *Geomorphology*.
Prentice-Hall, Inc., New-Jersey
1978, 510 s., talrige ill., £ 15.95.

Bogen behandler foruden de af de eksogene processer frembragte landskaber tillige en kortere omtale af landformer, der opstår ved vulkansk virksomhed og tektoniske forkastninger.

Hovedvægen er lagt på forvitningsprocesserne, blandt hvilke den kemiske forvitring er behandlet ret indgående. Det samme gælder for landformer, der opstår ved det rindende vands virksomhed såvel over som under jorden.

Ved klassificering af jordbundstyper er det den nomoklatur, der bruges af U.S. Dep. of Agriculture, der er anvendt.

Kaj Hansen

E. Derbyshire, K.J. Gregory and J.R. Hails: *Geomorphological processes*. Dawson Publishing, Cannon House, Folkestone, Kent 1979, 310 s., talrige ill., 26 cm, £ 10.00.

Bogen omhandler processer i forbindelse med rindende vand (afstrømningsbassiner), kystprocesser samt vindens og isens virksomhed. Som det fremgår af titlen er det kun selve processerne, der behandles, resultaterne af disse og de forskellige landformer berøres kun i ringe grad. Der gøres meget ud af sedimenternes bevægelser, og de virkende kræfter er sat op i supplerende formler. Denne bog er derfor et udmærket supplement til de almindeligt anvendte geomorfologier.

Kaj Hansen

Arne Noe-Nygaard: *Vulkaner*.
København 1979, 168 s., ill., 25 cm.
Kr. 110.00.

De fleste afsnit om vulkaner i de geologiske lærebøger er overvejende beskrivelser af forskellige vulkanudbrud rundt om i verden med det klassiske udbrud fra Vesuv i år 79 som udgangspunkt. Noe-Nygaards bog er af en helt anden beskaffenhed, idet den begynder med en forklaring på vulkanernes opståen i spalter mellem jordskorpens pladesystemer. Dernæst følger et meget fyldigt afsnit om magmaet og de øvrige vulkanske udbrudsprodukter samt om energifrigørelsen ved udbruddet. De forskellige vulkantyper beskrives, hvorefter der kommer en omtale af forskellige berømte vulkanudbrud med det nordatlantiske vulkanområde (Island, Færøerne og Skotland) og de grønlandske plateaubasalter som udgangspunkt. Dog omtales også Vesuv, Et-na og andre kendte vulkaner. Man får virkelig med denne bog et betydeligt indblik i de vulkanske processer, deres årsag og deres produkter.

Kaj Hansen

Moraines and Varves.
Ed. by Ch. Schlüchter. A.A. Balkema, Rotterdam 1979, 441 s.,
£ 18.75

Bogen indeholder 37 artikler præsenteret ved INQUA (International Union for Quaternary Research) -symposiet "Moraines and Varves", afholdt i Schweiz 1978 af "Commission on Genesis and Lithology of Quaternary Deposits". Desuden indeholder bogen 5 bidrag i relation til symposie-ekskursionerne.

Bogen er redigeret, så artiklerne er grupperet under to hovedemner: *Geology and genesis of moraines*. *Varves and glaciolacustrine sedimentation*. Artiklernes antal gør det ikke muligt her at kommentere hver enkelt, hvorfor kun nogle få, som i særlig grad har

fanget anmelderens interesse, skal fremhæves.

Bogens første sektion indledes af Boulton og Eyles, der i en oversigtsartikel om sedimentter og landskabsformer typiske for dalglaciation fremsætter et forslag til en egentlig genetisk klassifikation. De følgende bidrag omfatter beskrivelser vedrørende dalglaciationer i Sydamerika, Indien, New Zealand og Europa. Specielt kan nævnes iagttagelser af dannelsen af recente push-moræner langs den avancerende Frias Gletscher i Argentina (Rabassa, Rubulis og Suárez), samt Serrat's beskrivelse af blokglaciere i Pyrenæerne. Interessante er også Dilabio og Shilt's iagttagelser vedrørende glacial transport ved recente gletschere og Dreimanis diskussion af problemer knyttet til vandaflejrede tills.

Sektionen omhandlende varv og glaciolacustrin sedimentation indledes af Sturm's redegørelse for fysiske forudsætninger for dannelsen af varvige sedimentter. I de følgende artikler beskrives eksempler på varvlignende strukturer og ægte varv observeret i recente søers bundsedimentter. Dateringsmuligheder på basis af varvkronologi diskuteres, og sektionen afsluttes med et forsøg på rekonstruktion af palaeolimnologien i forbindelse med en japansk sø.

Udstyrsmæssigt er bogen uensartet, hvilket skyldes at renskrivningen af de enkelte bidrag har været lagt i hænderne på de respektive forfattere. Redaktionelt må det endvidere beklages, at den anvendte terminologi ikke er entydig; fx anvendes termerne "till" og "moraine" i flæng om samme ting. Dette forhold bør dog ikke lede til misforståelser, idet redaktøren af bogen allerede i sit forord gør rede herfor. Bogen indeholder meget originalmateriale samt redegør for en række løbende projekter, og den må derfor hilses vel-